

Rode Kruis
Vlaanderen

MANAGEMENT RESPONSE

INTERNATIONAAL HUMANITAIR RECHT EN VRIJWILLIGERSWERKING

15/5/2022

EXTERNE EINDEVALUATIE ACTIEPLAN 2017-2022

2017-01-BE-DGD AND 2017-02-BE-DGD – VRIJWILLIGERSWERKING INTERNATIONALE SAMENWERKING EN INTERNATIONAAL HUMANITAIR RECHT
PROGRAMMA VAN RODE KRUIS-VLAANDEREN 2017-2021
DATUM VAN FINAAL RAPPORT EVALUATIE: 25/02/2022

EVALUATOR: FOCUS UP BV, PATRICK VANDER WEYDEN
EVALUATIE MANAGEMENT TEAM (EMT): LAURA DE GRÈVE, JULIE DEGRAEVE, NELE LAUWERS

ACHTERGRONDINFORMATIE

De missie van het Belgische Rode Kruis (BRK) is het voorkomen en verzachten van menselijk lijden conform de zeven fundamentele principes van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging (hierna: de Beweging), met name menselijkheid, onpartijdigheid, neutraliteit, onafhankelijkheid, vrijwilligheid, eenheid en universaliteit. Rode Kruis-Vlaanderen is onderdeel van het BRK.

Als helper van de overheid in het humanitaire domein, bestaat het wettelijk mandaat van BRK in het bijzonder uit:

- Het organiseren, in samenwerking met de autoriteiten, van dringende hulpverlening en andere diensten voor slachtoffers van gewapende conflicten zoals voorzien in de Verdragen van Genève en hun Aanvullende Protocollen, en van natuurrampen en andere noodsituaties, zowel op internationaal als nationaal vlak;
- Het promoten en verspreiden van de Fundamentele Beginselen van de Beweging en het Internationaal Humanitair Recht, teneinde op die manier bij de bevolking de ideeën van vrede, respect en wederzijds begrip tussen alle mensen en alle volkeren te ontwikkelen.

Als onafhankelijke vrijwilligersorganisatie, doet Rode Kruis-Vlaanderen (RKV) maximaal beroep op vrijwilligers voor haar activiteiten.

Dit evaluatierapport betreft een eindevaluatie van de verschillende activiteiten binnen het RKV-programma 2017-2021 Vrijwilligerscoördinatie (VC) en Internationaal Humanitair recht (IHR) gefinancierd door DGD. Dit programma (beide outcomes) kadert binnen het Gemeenschappelijk Strategisch Kader België. Het RKV-programma heeft twee luiken (outcomes): 1. De vrijwilligers van RKV Internationale Samenwerking zetten zich volledig in om degenen die kwetsbaar zijn weerbaarder te maken (luik vrijwilligerscoördinatie, VC) en 2. Professionelen en de Belgische beleidsmakers worden gesterkt in hun kennis van het IHR en bevorderen het IHR bij anderen (luik IHR).

Het primaire doel van de eindevaluatie was het evalueren of de vooropgestelde objectieven werden behaald. Daartoe werden de DAC-criteria als uitgangspunt genomen. De efficiëntie, effectiviteit, impact en duurzaamheid waren de belangrijkste te evalueren criteria, naast de andere DAC criteria. Het evaluatierapport heeft daarnaast verschillende geleerde lessen en aanbevelingen geformuleerd, met het oog op versterking van het volgende vijfjaren programma 2022-2026. Gezien de focus op de advocacy activiteiten en het bereiken van de doelgroep beleidsmakers binnen het luik IHR als onderwerp van de mid-term evaluatie in 2020, kwamen deze minder expliciet aan bod in deze eindevaluatie.

SAMENVATTING VAN DE MANAGEMENT RESPONSE

De eindevaluatie beschrijft het grosso modo bereiken van de vooropgestelde outcomes en outputs op basis van de vooropgestelde waarden op de indicatoren. Het bevestigt dat het net niet bereiken van een minderheid van de vooropgestelde eindwaardes te wijten is aan het disruptieve karakter van de Covid-19 pandemie. De eindevaluatie rapporteert bovendien dat de resultaten bereikt werden met beperkte middelen en dit door het efficiënt besteden van toegekende middelen in werking en personeel, daar waar de investeringskosten minimaal waren. Wat betreft effectiviteit, impact en duurzaamheid werd voor IHR in het bijzonder de Lessenreeks en Introductiedag onder de loep genomen, die beiden zeer hoog scoorden. Voor de vrijwilligerscoördinatie werd vastgesteld dat er ondanks de maatregelen in kader van Covid-19 heel wat vrijwilligers geactiveerd werden, vrijwilligers sterk geëngageerd bleven voor het ondersteunen van Expertisemissies eerste hulp waarbij de ervaring ook in Vlaanderen werd meegenomen, dat dit leidde tot duurzame netwerken in Vlaanderen en een bijzonder duurzaam potentieel hebben. Zowel IHR als de vrijwilligerscoördinatie hebben een digitaliseringsomslag gemaakt.

De evaluator concludeert dat er nog sterk groei potentieel is voor beide outcomes en formuleert enkele aanbevelingen in dit kader waaronder bijkomende personeelsinvestering, het opbouwen en documenteren van impactstories, het bijsturen van meten van impact van de opleidingen, het ontwikkelen van een communicatiestrategie, het delen van (externe) evaluaties met vrijwilligers en het documenteren en aanwenden van de impact van mapathons. RKV gaat (gedeeltelijk) akkoord met vijf aanbevelingen en verwerpt 1 aanbeveling. Waar mogelijk zal RKV deze aanbevelingen verder waar mogelijk implementeren als onderdeel van haar nieuw vijfjarenprogramma 2022-2026. De antwoorden op de aanbevelingen worden hieronder gegroepeerd opgelijst, met vermelding van actiepunten en deadlines.

Op moment van het opmaken van deze management response is het echter duidelijk dat RKV niet voldoende financiering heeft ontvangen om haar initiële ingediende België programma 2022-2026 met 2 outcomes (een voor IHR en een voor Vrijwilligerswerking) te gaan uitvoeren. Bij de herwerking van het programma volgens het toegewezen budget, werd daarom gekozen om enkel de IHR outcome te behouden. De aanbevelingen met betrekking tot vrijwilligerswerking zullen daardoor niet of beperkt kunnen opgevolgd worden.

MANAGEMENT RESPONSE OVERZICHT

<p>Aanbeveling 1: Met beperkte middelen en een beperkte staf heeft RKV bijzonder veel activiteiten georganiseerd en haar doelstellingen bereikt. Niettemin blijft er potentieel om te groeien. Het engageren en activeren van vrijwilligers is een tijdsintensieve investering die met de huidige personeelsbezetting op haar limieten botst. Een bijkomende personeelsinvestering zou ongetwijfeld kunnen leiden tot het bereiken van grotere groepen vrijwilligers die zich willen engageren voor internationale samenwerking en solidariteit. Dezelfde redenering geldt voor het luik IHR. In het programma 2017- 2021 werden belangrijke objectieven gehaald met eveneens een beperkte inzet van middelen. Een personeelsversterking van dit luik zou ook de zichtbaarheid en het bereik verder kunnen vergroten. Bovendien, gezien de thema's en de activiteiten van beide luiken inzake relevantie en outcomes mooi aansluiten bij de objectieven van GSK ontwikkelingseducatie is een bijkomende investering verdedigbaar.</p>				
<p>Management response: X Aanvaard</p> <p>☐ Gedeeltelijk aanvaard</p> <p>☐ Verworpen</p>		<p>Response rationale: RKV verklaart zich akkoord met de aanbeveling tot personeelsinvestering met het oog op vergroting van het groeipotentieel in activiteiten, zichtbaarheid en bereik. Dit was ook voorzien in het ingediende programma 2022-2026 bij de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGD). De uiteindelijke budgettoekenning voor het programma 2022-2026 laat een dergelijke personeelsversterking echter niet toe en er zal zelfs beperkt zal moeten worden afgeschaald: in plaats van de voorziene 3 FTE, is er slechts ruimte voor 1,5 FTE. Hierdoor kan enkel het IHR luik van het programma 2022-2026 (beperkter) verder gezet worden.</p>		
Actiepunten	Deadline	Verantwoordelijke	Opvolging	
			Status	Opmerkingen
1.1. De dienst Internationale Samenwerking onderzoekt andere mogelijkheden voor financiering van de IHR activiteiten.	Doorlopend	Verantwoordelijke IHR & VW; Manager Internationale Samenwerking; Institutional Partnerships & Fundraising Expert		

Aanbeveling 2:
Het opbouwen en documenteren van impactstories is voor verbetering vatbaar. Hierbij kan gedacht worden aan het ontwikkelen van templates waarbij het proces naar een bereikt resultaat of objectief centraal staat. Het in kaart brengen en documenteren van impactstories heeft uiteraard als voordeel dat een bereikt resultaat gedocumenteerd wordt en contributie gemakkelijker in kaart kan worden gebracht. Daarnaast biedt het procesmatig in kaart brengen van

impactstories de mogelijkheid om trajecten/processen beter te evalueren. Vooral binnen het kader van advocacy kan dit een belangrijke toegevoegde waarde zijn. Het valt aan te bevelen om hier een traject rond uit te werken.

Management response: X Aanvaard ☐ Gedeeltelijk aanvaard ☐ Verworpen	Response rationale: RKV verklaart zich akkoord met de aanbeveling om impactstories in kaart te brengen en te documenteren. Op die wijze kan de bijdrage van RKV in functie van het bereikte resultaat beter geïdentificeerd worden, evenals de gehanteerde methoden te herevalueren. Zeker voor het pleitbezorging luik binnen de outcome IHR zien we hier de meerwaarde voor in. In het algemeen kan het een meer efficiënte en effectieve werkwijze ondersteunen.
--	---

Actiepunten	Deadline	Verantwoordelijke	Opvolging	
			Status	Opmerkingen
2.1 Uitwerken tool voor het opbouwen en documenteren van impactstories per prioritair thema.	December 2022	Verantwoordelijke IHR & VW; Stafmedewerker IHR		

Aanbeveling 3:
 Het meten van impact van de opleidingen gebeurt op dit moment al op een degelijke manier. Het valt te onderzoeken of de methodologie voor het bevragen van deelnemers verder kan worden ontwikkeld zodat (lange termijn) impact kan worden gemeten (Zie meer info Annex 5).

Management response: X Aanvaard ☐ Gedeeltelijk aanvaard ☐ Verworpen	Response rationale: RKV verklaart zich akkoord met de aanbeveling om de methodologie verder te ontwikkelen opdat de (lange termijn) impact van de IHR-vormingen op de deelnemers kan worden gemeten. Dit wordt geïmplementeerd door het bijsturen van de evaluatievragen die de deelnemers na afloop van elke vorming voorgelegd krijgen. In dit kader nemen we de suggestie mee van de evaluator om ons te baseren op een wetenschappelijk model (annex 5).
--	--

Actiepunten	Deadline	Verantwoordelijke	Opvolging	
			Status	Opmerkingen
3.1 Verdere ontwikkeling methodologie om impact van vormingsactiviteiten op deelnemers te meten en mogelijke aanpassing van de evaluatievragen.	December 2022	Verantwoordelijke IHR & VW; Stafmedewerker IHR		

Aanbeveling 4:

Het valt aan te bevelen dat RKV, zowel voor het luik Vrijwilligerswerking als voor het luik IHR een brede communicatiestrategie ontwikkelt. De mediastrategie voor het luik IHR dient het tweespel tussen media-aandacht (media-aanwezigheid) en beleidsbeïnvloeding in de verf te zetten. Sommige dossiers kunnen op deze manier integraal worden voorbereid. Uiteraard dient RKV zich ook voor te bereiden op onvoorziene opportuniteiten en in te pikken op de actualiteit. Ook dit kan in de communicatiestrategie worden ontwikkeld. Voor het luik vrijwilligerswerking dient de te ontwikkelen communicatiestrategie zich alvast te focussen op het uitwerken van een strategie in functie van de grote verscheidenheid aan vrijwilligers. De (informatie- en engagements-) behoeften van vrijwilligers zijn zeer uiteenlopend. Het valt aan te bevelen dat het RKV zich bij de ontwikkeling van deze communicatiestrategieën laat begeleiden door specialisten ter zake. Dit kan door mobilisatie van interne of externe expertise.

<p>Management response:</p> <p>☐ Aanvaard</p> <p>☒ Gedeeltelijk aanvaard</p> <p>☐ Verworpen</p>	<p>Response rationale:</p> <p>RKV verklaart zich akkoord met het ontwikkelen van een brede communicatiestrategie voor de twee outcomes zoals beschreven.</p> <p>Voor IHR is dit reeds voorzien in het programma 2022-2026 door nog meer in te zullen spelen op persopportunities: door voorafgaandelijk dergelijke opportuniteiten te identificeren die aan de media kunnen voorgelegd worden en het voorbereiden van enkele onderwerpen, opdat deze naar de media kunnen worden gelanceerd zodra deze actueel worden en zelf de nodige materialen te ontwikkelen voor publicatie. De gekozen onderwerpen zouden we dit, zoals aanbevolen door de evaluator, laten aansluiten bij de prioritaire thema's binnen het advocacy luik om zo het tweespel tussen deze laatste en de media-aandacht te verankeren.</p> <p>Aangezien we niet langer de activiteiten van vrijwilligerswerking kunnen verder zetten in kader van het programma 2022-2026, kan deze aanbeveling voor dit luik niet worden opgevolgd. RKV blijft als vrijwilligersorganisatie echter wel vrijwilligers betrekken en informeren.</p>
---	---

Actiepunten	Deadline	Verantwoordelijke	Opvolging	
			Status	Opmerkingen
4.1 Verder opvolgen en bijsturen van communicatiestrategie voor IHR	Doorlopend	Verantwoordelijke IHR & VW		

Aanbeveling 5:

Het delen van (externe) evaluaties of conclusies van externe evaluaties met vrijwilligers kan motiverend werken. Bijvoorbeeld vrijwilligers Eerste Hulp die deelnamen aan experts missies horen graag wat de lange termijneffecten zijn van hun zendingen.

<p>Management response:</p> <p>☐ Aanvaard</p> <p>☒ Gedeeltelijk aanvaard</p>	<p>Response rationale:</p> <p>RKV verklaart zich akkoord met deze aanbeveling, maar zal deze echter beperkt kunnen implementeren. Waar de dienst Internationale Samenwerking nog vrijwilligers betreft zal deze aanbeveling worden meegenomen.</p>
--	---

☐ Verworpen				
Actiepunten	Deadline	Verantwoordelijke	Opvolging	
			Status	Opmerkingen
5.1 Informeren van de andere units (binnen de dienst Internationale) die vrijwilligers inschakelen over deze aanbeveling.	Juni 2022	Verantwoordelijke IHR & VW		

Aanbeveling 6: Het documenteren van de impact van mapathons en hoe de resultaten van deze mapathon-activiteiten worden gebruikt in de partnerlanden, kunnen eveneens bijzonder motiverend effect hebben op de inzet van vrijwilligers.				
Management response:		Response rationale:		
☐ Aanvaard ☐ Gedeeltelijk aanvaard ☒ Verworpen		RKV bevestigt dat het documenteren van de impact van mapathons een duurzaam effect kan hebben op het enthousiasme en engagement van de vrijwilligers. Na een mapathon kan er makkelijk teruggekoppeld worden over het resultaat dat de deelnemers samen bereikten. Door het wegvallen van de financiering voor het luik vrijwilligerswerking kan deze activiteit echter helaas niet verder gezet worden en wordt deze aanbeveling dus verworpen.		
Actiepunten	Deadline	Verantwoordelijke	Opvolging	
			Status	Opmerkingen
Geen actiepunten	NVT	NVT		